

Zygmunt Skoczek

Obywatelski obowiązek

Palestra 13/5(137), 3-6

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Obywatelski obowiązek

Kampanię wyborczą do Sejmu i rad narodowych otwiera uchwała OK FJN z dnia 9 kwietnia 1969 r., zawierająca „PROGRAM WYBORCZY FJN”. W ciągu najbliższych tygodni stanowić ona będzie centrum zainteresowania całego społeczeństwa. W kampanii tej, której jednym z haseł jest zwiększenie udziału społeczeństwa w ochronie praworządności i ładu społecznego, nie może zabraknąć udziału adwokatury, zawodu, który ze względu na wysokie kwalifikacje, wyrobienie społeczne i łatwość posługiwania się słowem jest szczególnie predysponowany do prowadzenia tego rodzaju działalności. I na pewno adwokatury w tej akcji nie zabraknie. Można tak sądzić na podstawie doświadczeń uzyskanych w poprzedniej akcji wyborczej, w której adwokaci wzięli udział licznie i z dużym pożytkiem dla sprawy (np. w Warszawie w 1965 r. w związku z wyborami wzięło udział w pracach ośrodków inf.-propag. 33 adwokatów).

— Nie zabrakło też adwokatury w obecnym Sejmie i w radach narodowych: w Sejmie zasiadało 3 adwokatów, a funkcje radnych pełniło 75 adwokatów, natomiast w komisjach rad narodowych pracowało około 100 adwokatów.

W sprawie udziału adwokatury polskiej w obecnej akcji wyborczej organa samorządu adwokackiego poczyniły już w marcu br. odpowiednie przygotowania. Tak więc Plenum NRA podjęło w dniu 15.III.br. uchwałę dotyczącą kampanii wyborczej.¹ Warszawska Rada Adwokacka, w porozumieniu z egzekutywą POP PZPR oraz zarządami kół SD i ZSL czynnymi przy Radzie, zwróciła się o wzięcie udziału w tej akcji imieniem do 130 adwokatów warszawskich. Wszyscy ci adwokaci, partyjni i bezpartyjni, odpowiedzieli na apel Rady pozytywnie i wobec tego zostali w końcu marca br. przekazani do dyspozycji Stoł. Kom. FJN. Podobnie postąpiły inne rady adwokackie, wchodząc w kontakt z miejscowymi komitetami FJN bezpośrednio lub za pośrednictwem ZPP.

Liczny udział adwokatów w obecnej kampanii wyborczej uzasadniony jest szczególnie okolicznościami towarzyszącymi tegorocznym wyborom: równoczesnymi przygotowaniami do obchodu jubileuszu 25-lecia

¹ Patrz: „Palestra” nr 4 z 1969 r., str. 1.

Polski Ludowej oraz nadaniem szczególnej wagi i znaczenia wnioskowi i postulatowi wyborców.

Kampania wyborcza prowadzona w roku jubileuszowym będzie musiała dokonać wnikliwej analizy i bilansu naszej działalności we wszystkich dziedzinach życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego za cały okres ćwierćwiecza. A jest o czym mówić, jest co sumować, liczyć, dodawać i mnożyć, porównywać z tym, co było, i z tym, co jest gdzie indziej jeszcze obecnie, wyprowadzać wnioski na przyszłość i sądzić na tej podstawie o wartości ustroju politycznego i społecznego, który to wszystko inicjuje i realizuje.

Dokonanie takiego szczegółowego obrachunku przekracza ramy niniejszego artykułu i możliwości autora. Wystarczy tylko przypomnieć: zorganizowanie państwa na zasadach sprawiedliwości społecznej, odbudowę tysięcy miast i wsi zniszczonych przez pożogę wojenną, rozbudowę przemysłu w kraju ogromnie zacofanym pod względem gospodarczym, zapewnienie pracy wszystkim obywatelom, upowszechnienie nauki, rozwój szkolnictwa wyższego i zawodowego, podniesienie poziomu kulturalnego społeczeństwa, troskę o poprawę warunków zdrowotnych i bezpieczeństwa pracy, upowszechnienie zaopatrzenia na starość i na wypadek niezdolności do pracy, opiekę, jaką otacza się młodzież, wzrost autorytetu państwa w stosunkach międzynarodowych — by zdać sobie sprawę z ogromnego wszechstronnego postępu, jaki w naszych oczach i przy wysiłku całego społeczeństwa dokonał się w Polsce w ostatnim ćwierćwieczu. Te niewątpliwe osiągnięcia budzą dumę obywateli i — jakże często — podziw cudzoziemców.

U podwalin tego coraz większego i piękniejszego gmachu Polski Ludowej adwokatura polska złożyła nie najmniejszą cegłę, przyczyniając się swoją codzienną pracą zawodową do utrwalenia praworządności, ładu i porządku.

Trzeba jednak przypomnieć zarazem, że droga, po której dotychczas kroczyliśmy, nie była łatwa. Przebycie jej wymagało dużego wysiłku całego społeczeństwa, a od tych, którzy kroczyli w pierwszym szeregu — zdolności, ogromnej energii, hartu ducha. Obecnie musimy iść dalej, ciągle naprzód, do odległego jeszcze celu, ale z tym przekonaniem, że droga będzie łatwiejsza, prostsza, przyjemniejsza.

Tegoroczne wybory do Sejmu i rad narodowych to jeszcze jeden krok naprzód w umacnianiu demokracji i autorytetu władzy ludowej. Zgłaszanie wniosków i postulatów przez wyborców w toku kampanii wyborczej oraz zarządzenie Prezesa Rady Ministrów o ich ewidencji i realizacji² to krok dalszy, świadczący o bezpośrednim współdziałaniu

² Zarządzenie nr 39 Prezesa RM z dnia 25 marca 1969 r. (Mon. Pol. Nr 12, poz. 99).

obywateli w zarządzaniu sprawami państwa. Każdy bowiem z obywateli jest współgospodarzem kraju, ale też na każdym spoczywa współodpowiedzialność za to, co się w kraju dzieje. Zgłaszanie przez wyborców postulatów i wniosków, obowiązek ich rozpatrzenia, zakwalifikowania do realizacji, ustalenia terminu realizacji i składania sprawozdania w tych sprawach do URM wykazuje, jak dużą wagę przywiązuje się do zdania obywateli wyrażonego w sprawach publicznych.

Postulatów i wniosków będzie niewątpliwie wiele. Zgłaszać je będą przede wszystkim ci, którym los państwa, przyszłość narodu i socjalizmu leżą na sercu. Będą na pewno wnioski w sprawach ogólnych mających duże znaczenie dla całego społeczeństwa, będą też wnioski w sprawach stosunkowo drobnych, nie leżących w szerszym zasięgu zainteresowania obywateli. Pamiętać jednak należy, że sprawy drobne w sumie składają się na sprawy dużej wagi. Tym zapewne tłumaczy się, że wspomniane zarządzenie Prezesa Rady Ministrów nakazuje ewidencję postulatów i wniosków wyborców, nie czyniąc żadnych ograniczeń ani co do ich charakteru, ani co do ich znaczenia.

Przedmiotem wniosków i postulatów będą przede wszystkim różne bolączki, nieraz tak skutecznie zatruwające życie obywateli. Zaopatrzenie naszego rynku w różne artykuły powszechnego użytku, sprawa handlu wewnętrznego, gastronomii, budownictwa mieszkaniowego, komunikacji — niewątpliwie dostarczą tematu naszym wnioskom i postulatom.

Nie jeden wniosek zgłoszony zostanie w celu odbiurokratyzowania naszego aparatu administracyjnego. Przerost różnego rodzaju okólników, instrukcji, zarządzeń, rozporządzeń, uchwał i innych aktów normatywnych powoduje, że nie tylko przeciętny obywatel w tym wszystkim się nie orientuje, ale nietrudno „zgubić się” również fachowym pracownikom, a nawet doświadczonym prawnikom. Nadmiar przepisów powoduje chaos i zdaje obywatela na łaskę i niełaskę urzędnika. W takich warunkach zawsze, jeśli się tylko chce, można znaleźć „podstawę prawną” decyzji negatywnie załatwiającej najsłuszniejszą sprawę obywatela lub załatwiającej pozytywnie sprawę najbardziej niesłuszną. Do czego to prowadzi — lepiej o tym nie mówić. Innym nieraz obserwowanym zjawiskiem tego stanu rzeczy jest uchylanie się urzędnika od powzięcia decyzji w obawie, by decyzja nie została uznana z różnych przyczyn za niesłuszną lub niewłaściwą przez organ przełożony. Wszystko to nie wpływa korzystnie na ocenę działalności niektórych organów administracyjnych i nie przyczynia się do wzrostu ich autorytetu w oczach obywateli.

Wszystkie wnioski i postulaty wyborców zgłaszane w tych i innych sprawach trzeba będzie omówić, sprecyzować, wyjaśnić, poprawić. Nie-

które w toku dyskusji od razu odpadną, nie wytrzymawszy próby krytyki, inne, zestawione z ich pilnością i własnymi możliwościami, będą w kolejności czekały na swą realizację.

Kiedy mówimy — zresztą bardzo ogólnikowo — o przedmiocie wniosków i postulatów wyborców, to chyba nie można pominąć sprawy tak ważnej jak wychowanie i przyszłość naszej młodzieży, sprawy, w której rok temu miejscami wystąpiły momenty dramatyczne. Sprawa metod wychowania młodzieży — i tej zupełnie „zielonej”, i tej już noszącej długie wąsy i brody — na pewno znajdzie swoje odbicie we wnioskach i postulatach wyborców. Co w nich obywatele będą postulowali, na to oczywiście trzeba poczekać. Nie uprzedzając tego, warto by przy okazji poruszenia tego zagadnienia zwrócić uwagę na jeden element odgrywający dużą rolę w wychowaniu młodzieży, mianowicie na element właściwie rozumianego i wpajanego patriotyzmu i tradycji walk o wyzwolenie narodowe i społeczne. Wydaje się bowiem, że są to czynniki, które pewnej części naszej młodzieży mogą ułatwić orientację w trudnych problemach politycznych współczesnego, skłóconego świata i umożliwić jej wobec tych problemów zajęcie właściwej postawy.

Tegoroczne zebrania wyborców, jak widać z tego krótkiego szkicu tematyki, mają do spełnienia ważne zadania polityczne. Rola biorącego w nich udział doświadczonego i politycznie przygotowanego prawnika będzie tym większa, im większy posiadać on będzie zasób wiadomości z różnych dziedzin życia społecznego. Zadaniu temu powinni sprostać z powodzeniem adwokaci. Wykonanie tego zadania jest zaszczytnym obowiązkiem obywatelskim, z którego adwokatura polska, świadoma roli, jaka jej przypada w obecnej ważnej chwili, na pewno wywiąże się z największą sumiennością i starannością.

RYSZARD MAREK

Zadania adwokata-radcy prawnego na tle uchwały V Zjazdu PZPR

I

W listopadzie ubiegłego roku odbył się V Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Uchwalone przez XII Plenum KC PZPR tezy na ten Zjazd były przedmiotem przedniej dyskusji w różnych środowiskach, gdyż zawarty w nich